

Торғай даласын түлеткен тұңғыш мүсінші

Әбілбек Ұзақұлы Аманкелді ауданындағы Байғабыл ауылында 1936 жылы 31 қазан күні дүниеге келген. Сарыарқаның солтүстік - батысын алып жатқан қарт Торғайдың тарихындағы батыр да, ғалым да, ақын - жазушы да, қарапайым еңбек адамы да Әбілбек ағаның кейіпкерлері. Жастайынан өнерге бейім азамат Алматы қолөнер училищесінде оқып, белгілі өнер қайраткері Кәкімжан Наурызбаевтан тәлім алған. Барлық саналы ғұмырын осы өлкенің өркендеуіне, оның тарихи - мәдени ескерткіштерін өмірге әкелуге арнаған, табиғатынан өте дарынды, іскер, ерекше тұлға.

Тарихи тұлға жайлы туындыға қалам тарту барысында көз көрген ағалардың естелік сөзін басшылыққа алып, өткен күнге көз жүгірткен болатын -

быз. Иә, баспа бетіндегі «Еңбегінің еленбегенін елемеген мүсінші» атты Рәзия Бикеновамен сұхбат барысында алғашқы еңбек жолының бастауы жайлы өз аузынан сөз қалған екен. Мүсіншінің естелік сұхбатында: - «Менің кәсіпқой мүсінші болуыма белгілі суреткер Хакімжан Наурызбаев себепші болды. Алматыда Аманкелді Имановтың 90 жылдығына орай батырдың ескерткішін тұрғызу белгіленіп, батыр бейнесін жасауға тапсырыс алған Хакімжан Наурызбаев 1958 - ші жылы Батпаққара өңіріне келіп, 1916 жылғы ұлт-азаттық көтерілісі, Аманкелді батыр туралы деректерді жинай бастайды. Әрі алыстан арнайы келген мүсіншіге аудан басшылары Мырзағали Алтынбаев, Еркін Шәйкенов, Намазбай Әмзин, Досан, Қошан Есболовтар, Бисапақ Шаяндин, Әбу Сыздықов сияқты ел мақтаныштары - Социалистік Еңбек Ерлерінің бейнелерін сомдауын өтініш етеді. Сол кезде құрылғандарына отыз жылдай болған, қатар жатқан егіз ел - Аманкелді Иманов, Әліби Жанкелдин аудандарының халқы қазақтың бар даласын ұлы дүрмекке айналдырған азаттық күресіне қатысушылардың да, көтеріліс көсемдерінің

де бейнелерін қастерлеп жандында сақтаған, ереуіл куәлер жеткілікті болатын. Хакімжан аға бір айға тарта уақыт бойы естеліктерді сұрастырып, жинастырып жүрді. Кім біледі, егер мені жүргізуші етіп сол кісіге көмекке бөлмегенде, мүсінші болар ма едім, болмас па едім» - деген болатын. Ұлағатты ұстаз шәкіртінің бойындағы талантты тани біліп, бұлақтың көзін ашу арқылы тарихи тұлғаны қалыптастыра білді. Алматыдағы Гоголь атындағы көркемсурет училищесіне түсуге кеңес берген де ұстазы болатын.

Әбілбек Ұзақұлы елу жылға тарта шығармашылық еңбегінде Сары Қошқар батыр, Төлеу Жәуке батыр, Аманкелді батыр, Құлан Кейкі батыр, Иман батыр (Аманкелдінің атасы) сияқты ел қорғаған батырлар, Қайыңкей Жармағамбетов, Ақан Нұрманов, Әнуар Боранбаевтай әдебиет, өнер майталмандарының, ел ағаларының мүсіндерін сомдады. Мүсіндердің ең үлкені - Арқалық қаласы әкімдігі ғимаратының алдындағы Аманкелді Иманов батырдың монументальды ескерткіші. Биіктігі - 6 метр, тұғырының биіктігі де сондай.

Қазақстанның Халық суретшісі, ұлттық монументальды өнердің негізін қалаушылардың бірі Хакімжан Наурызбаевтың шәкірті келешек ұрпаққа 80-ге таяу ірілі-ұсақты ескерткіш, мұра қалдырды. «Өмірдегі, өнердегі ұстазым - әкем еді» - деген Сапарбек Әбілбекұлымен ой отауда тілдесу арқылы әке арманын жалғаған ұрпақты көре алдық. Арқа жерінің төрінен мүсін өнерінің майталманына мұражай тұрғызу жоспарда бар екендігін айтып өтті. «Бабалар аманаты - ұрпақтар жүгі» демекші тума талант өнерін дәріптеу басты парызымыз болмақ!

**Ниязбек ОРАЗОВ,
Н. Құлжанова атындағы
Торғай гуманитарлық колледжінің
Жастар ісі жөніндегі комитет төрағасы.**